

Motion till riksdagen 2006/07:K270

av **Krister Hammarbergh (m)**

Valkretsindelning vid kommunala val

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lokal beslutanderätt över valkretsindelning vid kommunala val.

Motivering

För kommunvalen gäller huvudregeln att varje kommun är en valkrets. Om kommunen ska delas in i flera valkretsar måste enligt vallagen (1997:157) 2 kap. 6 § följande kriterier vara uppfyllda.

Om en kommun har fler än 6 000 personer som har rösträtt får kommunen delas in i två eller flera valkretsar. Om det finns fler än 24 000 som har rösträtt i en kommun, eller om det för kommunen skall utses minst 51 fullmäktige, ska kommunen delas in i två eller flera valkretsar.

I övrigt kan sägas om kommunvalen att samma system för mandatfördelning används som i de övriga valen, dvs. den jämkade uddatalsmetoden. Dock används vid kommunvalen ingen småpartispärr eller utjämningsmandat.

Kombinationen av flera valkretsar och bara fasta mandat leder ibland till märkliga effekter. Det har uppstått situationer där valkretsarnas indelning har lett till att partier med större röstetal än ett annat parti likafullt fått ett färre antal mandat i kommunfullmäktige. I Luleå inträffade detta vid kommunvalet 1998 när Vänsterpartiet fick elva mandat och Moderata samlingspartiet tio – detta trots att Moderaterna hade fler väljare än Vänsterpartiet. I årets val inträffade åter samma sak. Kristdemokraterna fick ett mandat mindre än ett lokalt vänsterparti trots fler röster.

Som motiv för att behålla flera valkretsar i även större kommuner har det anförts att uppdelningen i flera valkretsar har ett värde för väljarna, det skulle finnas en naturlig närhet mellan väljaren och den valda. Detta stämmer sannolikt på flera orter, men långt ifrån överallt. I många kommuner upplevs val-

Fel! Okänt namn på

kretsindelningen som något högst oförklarligt både hos de valda och väljarna. I regel har partierna en enda lista. I de fall där flera listor finns har det i regel en annan bakgrund än den reglerade valkretsindelningen.

Eftersom det skiljer mellan olika orter vore det naturligt att göra valkretsindelningen frivillig. Där en sådan upplevs som relevant kan indelningen kvarstå. Där det inte upplevs som relevant kan kommunen avstå från valkretsindelningen. Därmed skulle odemokratiska effekter av det nuvarande systemet upphöra.

Stockholm den 27 oktober 2006

Krister Hammarbergh (m)